Universitätsbibliothek Paderborn

Summmula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri Raymundi

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Ecclesia est duplex

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Visual Library

celebrãtur ſponſalia ꝑ ꝓmiſſionē pecuniaꝝ vel aliarū rerū. ſicut qñ dantur
ville aut alie res in ſignū huius ꝙ ibi facta ſunt ſponſalia Tercio ſponſalia
fieri hñt ꝑ ꝓmiſſionē ſimplicē. vt ſi dico. ego ducā te in vxorē ⁊ ſub bona fi
de tibi ꝓmitto. Quarto ſponſalia celebrãtur ꝑ iuramentū. vt dicēdo Per
deū viuū ego ducā te in vxorē. Et iſti q̄ttuor modi ponūtur in lr̃a. Sed
q̄dā adhuc addūt q̄ntū ⁊ hoc extra lr̃ām. ſcʒ ꝙ ſponſalia qñq; fiūt ꝑ obliga
tionē. vt qñ ꝓcuratores pueroꝝ nōdū diſcretorū mutuo ſe obligāt ad ma
trimoniū ex parte amboꝝ puerorū ꝓmittentes ⁊ dicētes. Quicūq; matrimo
nium hoc frangeret ille dabit decē marcas puri auri. illis duobꝫ ꝓcurato
ribꝫ ꝯſentientibꝫ ſpōſalia ſunt facta. ¶ Sʒ tñ eſt notādū ꝙ illa ſponſalia ꝑ
ipſos pueros pñt reuocari. vt pʒ in q̄rto decretaliū. vbi dr̄. Deſponſatiōes
nulle ſunt q̄ in cunis fiunt. Silr̄ ibidē vult. pueri niſi pro bono pacis fiere
ꝯiūgi nō debent. Et pueri ibi vocãtur q̄ generare ⁊ ꝯcipe nō pñt. Itē ibi
dem dr̄. ꝙ matrimoniū ſolo ꝯſenſu ꝯtrahitur ⁊c.

☞ Scd̄o eſt notādū ꝙ ꝟba ꝑ q̄ ꝯtrahit̄ matrimoniū ſt̄ duplicia. q̄dam
de futuro. vt ſunt illa ꝟba. accipiā. ducā. q̄dā de pñti. vt accipio duco Ex
emplū pmi. vt ſi vir diceret. ego ducā te in vxorē. ⁊ ecōuerſo illa. ego ducā
te in virū. Exemplū ſcdi. vt ſi vir diceret. ego duco te in vxorē. ⁊ illa econ
uerſo. ego duco te in virū. Et inter illa eſt drñtia. qꝛ tales q̄ hoc faciūt per
ꝟbū de pñti nō poſſunt ſeq̄ſtrari. qꝛ ipē nō p̄t aliā ducere ipſa viuente. nec
ipa aliū ipſo viuente. Sed ꝟba de futuro nō hñt tantā efficaciam. qꝛ pñt
mutare ꝓmiſſa. eo ꝙ iſte q̄ fecit ꝓmiſſionē ꝑ ꝟba futuri tp̄is p̄t aliā duce
re. ⁊ illa ꝯſiliter aliū. qꝛ iſta ꝓmiſſio vinculū vigoris nō hʒ. Sed tñ ꝓmiſſio
ſponſaliū que fit ꝑ ꝟba pñtis tp̄is ꝯtingit dupl'r. aut eī ſeq̄tur copula car
nalis aut nō. ⁊ vlterius aut fit teſtibꝫ p̄ſentibꝫ aut nō. Si fit teſtibꝫ p̄ſenti
bus. ſiue carnalis copula ſequat̄ aut nō. ipa eſt vxor eius. ⁊ econuerſo ipſe
eſt vir eius tam in eccl'ia militāte q̄ȝ triūphāte. Si aūt ꝓmiſſio ꝑ verba p̄
ſentis tp̄is nō fit teſtibus p̄ſentibꝫ ipē p̄t ipſam euadere ſi vult. ⁊ ecōuerſo
ipſa ſi vult. Sed tñ coram deo omīpotenti ipa eſt vxor eius. et ecōuerſo
ipſe eſt vir eius. et eccleſiā militantē in illo decipere p̄t. eccl'iam tñ triūpha
tem ſcʒ deū oipotentē nō p̄t decipe. cum ipſe noſcat occulta cordium p̄ſen
tium p̄teritorum ⁊ futurorum

☞ Item notandū ꝙ eccl'ia eſt duplex. ſcʒ militans ⁊ triūphans. Eccl'ia
triumphans eſt regnum celorum. ⁊ talis eccleſia nec decipit nec decipitur
Verbi gratia. vt ſi aliquis homo vitam ſuam in hoc mūdo ſpreuerit. ec
cleſiā triūphantem. i. regnū dei adipiſcetur poſt hāc vitam. Et ſic iſti qui
hic in chriſto habitant triumphum ab hoſtibꝫ eius capiūt. quia vitaʒ mū
danā in preſenti ſeculo ſpernūt. ideo eccleſiam triumphantem. id eſt regnū
dei adipiſcentur. ¶ Unde ſciendum ſicut dictum eſt prius. eccleſia trium
phans non decipitur. quod ſic declaratur. Ponatur in caſu ⁊ gratia exem
pli. vt aliq̄s coeat cū vidua vel cū virgine quā alio modo ad ꝯſenſum ſuū
ꝑducere nō poteſt. dicit ad eā. ꝯſentias mihi de coitu ego ducā te in vxo
rem ⁊ in mulierem meā. ita tñ ꝙ intentio illius nō ſit eā velle ducere. poſt
q̄ȝ cognoſcit eaʒ corporaliter tūc poteſt eam repudiare. ⁊ ſic eccleſia trium
phans nō decipit talem. eo ꝙ non cogit ad hoc vt illam ducat. quia inten
tio eius fuit eam non velle ducere et tamen ipſa eſt eius vxor coram deo.

Scd̄o dictū erat ꝙ eccl̄ia triūphās nō decipit̄. vbi grā. ponat̄ ꝙ aliq̄s pro-
mittat vera intentōe ⁊ tota volūtate aliquā puellā ſibi in vxorē ducere. ita
tn̄ ꝙ carnalis copula ſeq̄tur ſiue nō. ⁊ poſtea eam repudiat ⁊ nō ducat eā
in vxorē vel in mulierē ſuā. tūc in hoc eccl̄ia triūphās nō decipit̄. ſed ipſe de-
cipit ſeipm̄. q̄ꝛ aīam ſuā eternalr̄ dānabit. ex eo ꝙ eſt vxor ſua coram altiſſi-
mo deo. ⁊ eā dimittere nō p̄t. ſi autem dimittat eam tūc reus eſt iudicio.
Sic etiā intelligendū eſt de muliere. Sed eccl̄ia militās eſt chriſtianitas
vel eccl̄ia inferior in hoc mūdo. q̄ꝛ ibi om̄ia ſacramēta recipimus ⁊ in fide
ꝯſeruamur. Et dr̄ eccl̄ia militans ideo. q̄ꝛ ſicut aliq̄s militat ⁊ cū hoc ac-
tualiter laborat in corꝑe triūphū recipe. ſic ⁊ iſta eccl̄ia inferior in mundo
adhuc militat ⁊ aſſidue laborat vt triūphū recipiat. Et talis eccl̄ia qn̄q̄
decipit ⁊ qn̄q̄ decipit̄. Primo dico ꝙ ipſa decipit. qd̄ ſic declarat̄. ponatur
ꝙ aliq̄s ꝓmittit aliquā puellā ducere vel aliquā mulierē p̄ſentib' teſtib'
ſiue fuerit de intentōe illius ſiue nō. oportet ꝙ iſtā ducat in vxorē ſuā. quia
eccl̄ia militās ipm̄ cogit ad hoc. Si aūt ipſam ducere noluerit. tunc oīa ſa-
cramenta eccl̄ie illi denegātur. ⁊ ſic eccl̄ia militans iſtū decipit. q̄ꝛ nō fuit de
intentōe ſua illā velle ducere. ⁊ tn̄ coactus ab eccl̄ia ipſam ducit. Scd̄o di-
co ꝙ eccl̄ia militans qn̄q̄ etiā decipit̄. qd̄ ſic declaratur. q̄ꝛ ponat̄ ꝙ aliq̄s
alicui virgini vel mulieri ꝑ verba p̄ſentis tp̄is ꝓmittat. ⁊ tota ſit intentio
ducendi eam. talis aūt ꝓmiſſio fiat teſtib' abſentib'. tūc ipſe p̄t eā repudia-
re ſi voluerit. dato etiā ꝙ copula carnalis ibi ſequuta fuit ſiue nō. Sed tn̄
ꝯtra ſalutē ipſius eſt hoc. q̄ꝛ ipſa vxor ſua eſt corā deo. ⁊ ſic eccl̄ia militās de-
cipit̄. Et ſic tūc p₃ quō diuerſificātur ſponſalia ꝓmiſſa ꝑ v̄ba p̄ſentis tp̄is
Si aūt talis ꝓmiſſio fiat ꝑ verba futuri tp̄is hoc eſt duplr̄. vel ſequit̄ co-
pula carnalis vel nō Si copula carnalis ſeq̄tur. tūc oport₃ ꝙ iſte q̄ ꝓmiſit iſtā
ducere ꝑ verba futuri tp̄is vt ducat eam in vxorē. q̄ꝛ ipſam carnaliter co-
gnouit ⁊ ipſa eſt vxor ipſius. ſi aūt nō ſequitur copula carnalis tūc p̄t eā
euadere corā deo ⁊ corā eccl̄ia. q̄ꝛ iſta nō eſt vxor eius

☞ Itē dubitat̄. inter q̄s habeāt ꝯtrahi ſponſalia. Ibi r̄ndet̄ ꝙ inter ſeptē-
nes. q̄ꝛ ibi ꝯtrahit̄ publica honeſtas niſi malicia ſuppleret etatē ſic ꝙ ante
ſeptenniū cognoſcerēt ſe mutuo carnalr̄. tūc inter eos debent ſponſalia cele-
brari anteſeptēniū. vt q̄dā doctor dr̄. Septēnes pueri iā ſunt ſpōſalib' ap-
ti. Poſt quartūdecimū mas ꝯtrahit. hec duodenū. Hoc d₃ ſic intelligi ꝙ
pueri ſeptē annoꝝ pn̄t ꝯtrahere ſponſalia. ſed qn̄ vir eſt quatuordecim an-
noꝝ ⁊ mulier duodecim tūc pn̄t ꝯtrahere matrimoniū Et ḡ ſubdit idē do-
ctor. q̄ pubertatē ꝓr attulit minorē expectat iure. nec ei lic₃ hinc reſilire.

☞ Pro illi' euidētia vltimo dubitat̄. vtꝝ ſponſi ⁊ ſpōſe ſint̄ ꝯpellēdi ad
matrimoniū poſt celebratōem ſponſaliū. R̄ndet̄ ſm̄ Iohem andree ꝑ di-
ſtinctōem. vel ergo ſint maiores vel minores. vel vna perſona maior ⁊ alia
minor. Si p̄mo ſic ꝙ ſint maiores ⁊ ſint in tp̄e pubertatis tūc ꝯpellēdi ſint̄
ad matrimoniū ſi ꝯtraxerūt ſponſalia in ſeptennio. niſi eſſet aliud impedi-
mentū. videl₃ ꝙ vnus iſtoꝝ vellet intrare religionē. ſi aūt ꝯſecuta eſt copu-
la carnalis tūc nō p̄t intrare. Si ſcd̄o videl₃ ꝙ ſint minores. tūc nō ſint̄ cō-
pellēdi. q̄ꝛ nō ſunt debite etatis. Si tercio. videl₃ ꝙ vna ꝑſona ſit maior
et alia minor. tūc vel maior vult ⁊ minor nō vult. ⁊ ſic non ſunt ꝯpellendi.
ſi aūt minor vult et maior non. tunc ſunt compellendi ad matrimoniū.